

העם

ההבדל הקטן

המרחק בין פארקיהייד בונדון ופארקיהירקון בתל-אביב אינו רק גיאוגרפי

המרחק בין קרו הייד-פארק בלונדון ובין פארקיהירקון בתל-אביב הוא כמרחק בין האופי הבריטי והאופי הישראלי. בכל יום ראשון בבוקר, בימי-שמם ובימי-צינה, באים המוני אנשים לפינת הפארק, הגובלת ברחוב אוכספורד וברחוב הפארק, שם נערכים הדיונים. כל אדם המבקש לבטא דעה כלשהי עולה כרצונו על ארגו או כיסא, ומתחיל לנאום. ככל שעלתו חריגה וקיצוניות יותר, כן גדלים סיכוייו למשוך קול.

מול גואמי ההייד-פארק עומדים קוראי קריאותיהביניים. זוהי אמנות בריטית מיוחדת, הקרויה "הקלינג". מן הקהל נזרקות לעבר הנואם שאלות פרובוקטיביות או הערות עוקצניות, והנואם עונה באותו מטבע. לפעמים מתפתחים חילופי-דברים ממושכים, ויש זוגות של גואם-משסע הנש-מעים כאילו תירגלו את הדו-שיח ביניהם מזה שנים.

גואם כושי: "הסתכלו בעצמכם, קופים לבנים שכמותכם! אתם החייה המכוערת ביותר בעולם!"

מן הקהל: "בומתי אתה ירדת מן העץ?" הלשון היא בוטה, הקהל נהנה, הסוכר לנות ההדדית היא מפליאה. זה ליד זה גואמים נאצי אנטי-שמיי, קומניסטי, ציוני, איש אש"ף.

מקדחה בצורחת. השבוע ניסו צעירי ההסתדרות לערוך "הייד-פארק" בפארק-הירקון בתל-אביב. הם נוכחו לדעת כי הירקון המצוי שונה מאד מן הבריטי המצוי.

הקהל הדליל נמשך מקבוצות-הפיקניק המישפחתיות, והיה מורכב ברובו מבני-שכונות, אלה היו מוכנים להקשיב, בקטת יחסי, כל עוד דיברו אנשי הימין של מיפ-לנת-העבודה, שאין הבדל רב בינם ובין אנשי-הליכוד. אך ברגע שהושמעה דיעה חריגה כלשהי, נפתחה מקהלת-צריחה, אני שים קפצו ממקומם לעבר הבמה הקטנה, בקרב הקהל פרצו תיגרות קולניות. הפני-לדעות היו ממושכות, ולגואם ערבי לא ניתן לדבר כלל.

בתום הנסיון היה ברור כי יש הבדל קטן בין הבריטי והישראלי: הבריטי הולך להייד-פארק כדי לשמוע דיעה חריגה, ואילו הישראלי הולך להייד-פארק כדי למ-נוע ממישהו להשמיע דיעה חריגה.

מדיניות

מי אמר שהוא שחור

בן לילה, הפך אנדרו

יאנג נציג שז

קונפנזום עולמי

לפני שבועיים היה אנדרו יאנג רק ראש ממשלת ארצות-הברית באו"ם, שר בממשלת הנשיא ג'ימי קארטר ופוליטיקאי אמריקאי-כוכבי בעל פופולריות מפותפת. לפני שבוע הפך יאנג, בן לילה, המנ-היג הבלתי-מעורער של 25 מיליון כושים בארצות-הברית.

השבוע הפך יאנג דובר האומה האמי-ריקאית כולה. יותר מזה — הוא הפך דובר הקונפנזום העולמי.

נכסמים מופריים. בישיבה של מועצת-הביטחון, שהפכה כולה מסיבה לכבוד ה-כושי המתפטר, ושכוכבה השני היה נציג אש"ף זהדי לביב טרזי (ראה להלן), הש-מיע יאנג מעין צוואה אישית, בכמה מיש-פטים, שבהם התנגדה חוכמת-החיים של גיועו, הטיף מוסר לישראלים ולפלסטינים כאחד:

● אין טעם באי-הכרת אש"ף ביש-ראל, ואין טעם בסירוב ישראל להידבר עם אש"ף.

● שיטת-הטרור פוגעת בבסיס המור-סרי של העניין הפלסטיני, ופעולותיה ה-אלימות של ישראל פוגעות בבסיס המוסרי שלה.

● כלפי ישראל השמיע המנהיג הכושי דב-רייתוכחה מיוחדים: ישראל מאבדת את "הנכסמים המוסריים" שהיו לה, בשנים ה-

ראשונות של קיומה, בגלל התנחלויותיה בשטחים הכבושים והתערבותה הצבאית בלבנון (ראה מיסגרת).

עשרות מיליוני אמריקאים שמעו את הדברים ברדיו ובטלוויזיה, מאות מיל-יונים שמעו אותם בעולם, כמו כל אמת גדולה, הם נשמעו כמובנים-מאליהם.

דברי התגובה של ראש ממשלת ישראל באו"ם, יהודה בלום, נשמעו לעומתם כהתי-חכמות שהצנית של עור-רדיון פיקח-מדי.

צריכים לדבר. בשבועיים האחרונים חגג אש"ף ניצחון תעמולתי בארצות-הבר-ית, שלא היה כדוגמתו. העמדה היש-ראלית הרשמית לא נפגעה. היא התמטטה. היתה לכך סיבה פשוטה מאד: ממשלת-ישראל התנגדה לדבר הנראה לכל בר-דעת כסביר. הוא מהווה את אחת הגימות היסודיות של "דו-החיים האמריקאית": שלכל אדם יש הצדדים בכל סיכסוך, שיש מוע את שני הצדדים בכל סיכסוך, שיש להידבר גם עם יריב, כדי ליישב את המח-לוקת בדרך סבירה והוגנת.

בגלל הנוקשות של ממשלות גולדה מאיר, יצחק רבין ומנחם בגין, מצאה יש-ראל את עצמה בעמדה שלא יתן כלל להגן עליה. שום אמריקאי לא יבין מדוע אסור אף לשמוע את הצד הפלסטיני של הסיכסוך, ומדוע אסור אף לדבר עם פלס-טינים, כדי לשכנע אותם להסכים לפיתרון.

דוברי ישראל יכולים לשכנע את הצרי-בור האמריקאי שאין להעניק לאש"ף מע-מד רשמי, כל עוד לא הכיר האירגון בזכות-הקיום של ישראל. אך לעולם לא ישכנעו את האמריקאים בכך שאסור לדבר עם אנשי-אש"ף, כדי לשכנע אותם לקבל עמדה זו. בעיני אדם נורמלי, זה נראה כדבר והיפוכו. איך אפשר לשכנע מישהו במשהו, מבלי לדבר עימו?

חמישה כמכה אחת. במצב חדש זה, התנהג אש"ף בגמישות ובפיקחות. הוא לא תבע הצבעה על הצעת-ההחלטה במועצת-הביטחון, וכך מנע מארצות-הבר-ית את הצורך להטיל עליה וטו, כפי שהבטיחה בעל-כורחה לממשלת-ישראל.

בכך השיג אש"ף חמישה יתרונות:

● הדבר הוצג כמחווה אישית לאנדרו יאנג, ובכך רכש אש"ף את ליבם של 25 מיליוני הכושים האמריקאים, שהפכו מיש-קל נגדי לשישה מיליון היהודים.

● לדעת-הקהל האמריקאית הוצג החז-יון של אש"ף המתון, הגמיש והמתחשב, לעומת ישראל השחצנית והתוקפנית.

קהל נרגש ב"הייד-פארק" בפארק-הירקון "מתי ירדת מן העץ?"

השם טרזי, זהדי לביב טרזי. אני לא בטוח שהשם אמר לנו הרבה, אבל יוסי הסכיר מייד שזה שמו של נציג אש"ף באו"ם.

"הרעיון הדליק, אך חששתי מסיבוכים אפשריים. ככלות הכול, מגע עם איש אש"ף, אפילו הוא נציג אש"ף באו"ם, הוא באופן רישמי עבירה על החוק הישראלי. למרות זאת החלטתי להסתכן. סוף-סוף אני עומד להיפגש עימו בשליחות עיתונאית ולפרסם את דבר פגישתנו ברבים."

כך מספר אבי כצמן (27), סטודנט לפסיי-כולוגיה וסגן עורך פי האתון, שהיה היש-ראלי הראשון שערך עם טרזי ראיון לפירסום.

מרזוח כצמן: מייד עם הגיעי לניו-יורק, בקיץ 1978, ניסיתי ליצור קשר עם משרד אש"ף שם. בבניין האו"ם הצלחתי לקבל את מיספר-הטלפון של המישרד. עלה בידי לשוחח גם עם פלסטיני בשם רחמן, שהוא רכזה-הסברה של אש"ף בניו-יורק. סיפרתי לו שאני סטודנט באוניברסיטה העברית בירושלים, שאני מכהן כסגן-עור-רן עיתון-הסטודנטים שם, ושהייתי מעוניין להשיג לעיתוני ראיון עם טרזי, הסכרתי לו שאני משוכנע שגם להם יש ודאי אינטרס במגע ישיר יותר עם צי-בור-הסטודנטים בארץ. דיברתי גם על ה-תועלת הצפויה בכל דו-שיח, וההזדמנות שתיתן לנציג אש"ף להשמיע דבריו מעל דפי עיתון-הסטודנטים בישראל.

עשיתי כל זאת עקב הנימה הלא-מעור-דת ששמעתי בדבריו, כאשר ציינתי את עובדת היותו סטודנט ישראלי. הוא אמר שעליו לשקול את הדברים, וכי יוכל לתת לי תשובה אחרי שבוע.

עברו שבועיים עד שהצלחתי לאתרו שוב, ושוב נתבקשתי להמתין. רק אחרי שלו-שה שבועות נעניתי כי בקשתי נדונה בחו-גים המוסמכים של אש"ף, ולצערם עליהם לדחותה. טרזי לא יוכל להעניק ראיון לעי-תון של סטודנטים של האוניברסיטה העב-רית בירושלים, שכן מתן ראיון מעין זה כמוהו כהכרה במוסד ציוני מובהק, דבר שאותו הם מנועים מלעשות.

ניסיתי להתעקש ולהסביר, אך ללא היר-עיל. לפני שטרקתי את השפופרת, שאלתי את רחמן אם אוכל לקבל את הראיון עם טרזי, אם אציג את עצמי כנציג עיתון-סטודנטים הולנדי. לזאת הוא הסכים מייד. אמרתי לו שאם כך, אבוא ככתב עיתון-הערב הניו-יורקי הנפוץ, ניו-יורק פוסט. בו ברגע ניתן לו לשוחח בטלפון עם טרזי עצמו. הוא אמר לי כי ישמח להעניק ראיון לניו-יורק פוסט בכל עת שאחפוץ בכך. קבענו פגישה בעוד יומיים.

מיסדרון שומם. יצאתי לפגישה עם ידידי, צלם ניו-יורק פוסט, בוב קלפוס. הגענו לבניין האו"ם בשעה היעודה לפגי-שה. אלא שאו הסתבר לנו כי מישרד נציגות אש"ף באו"ם אינו שוכן בבניין האו"ם, אלא בפארק אבניו, בלב מנהאטן. הגענו לשם באיחור ניכר. בפתח הבניין עצמו ובכניסה לא היה כל שלט, שרימוז (המשך בעמוד 38)

● בעוד כמה חודשים יוכל אש"ף להביא להגשת הצעת-סיכום, כשמאחריה יעמוד האיום הסעודי לצמצם את אס-פקת-הנפט לארצות-הברית אם זו תטיל עליה וטו.

להסביר, להסביר. מה היתה התגובה של ממשלת ישראל על מפולת זו? היא היתה שיגרתית: "לפתוח במסע-הסברה בארצות-הברית."

העיקרון הוא, כנראה: אם הוכח שאיר-אפשר להסביר עמדה מפני שהיא אוויר-לית, הגבר את מאמצין להסבירה — תחת חפשי עמדה סבירה יותר.

יחסים מרחביים

שיחה עם טרזי

נציג אש"ף, שעמד

השבוע במרכז החדשות,

כבר נפגש בעבר

עם ישראלים

"זה התחיל כאשר ישבנו, חבורה של סטודנטים, בקפטריה של הסיפריה הלא-ור-מית, באוניברסיטה העברית בירושלים.

סגן-עורך כצמן וטרזי

"מדוע אתה לא קופץ מהחלון?"

● בין פיטפוט לפיטפוט ביקשתי מהחבר-השיחשבו את מי כדאי לי לפגוש בביקר-רי הקרוב בארצות-הברית כדי לראיינו לפי האתון, עיתון-הסטודנטים של יר-שלים.

● מישהו הזכיר את שמו של הפרופסור נועם חומסקי. אחר העלה את שמו של הרברט מרקוזה. ואז — אני חושב שהיה זה חברי יוסי זעירא — זרק מישהו את

● על הקיר: תבליט זהב של מפת הארץ.

● הוויכוח במועצת-הביטחון לא נס-תיים רשמית. ניתן לחדש אותו בכל רגע, לנהל תעמולה לעיני העולם, לאיים על ארצות-הברית ביצירת מצבי-ביש, שבו תע-מוד לבדה מול העולם כולו.

● המצב ממריץ את ארצות-הברית ומצריים לחוץ על ממשלת-ישראל, בטע-נה שרק ויתור ישראלי מהיר בעניין ה-פלסטיני יכול למנוע את חידוש הוויכוח במועצת-הביטחון והעמדת אמריקה במצב בלתי-אפשרי.